

Toelichting en tips

Ga als volgt te werk:

1. Benoem het doel van de prioritering: een keuze maken.
2. Bespreek de behoeften van de persoon met dementie en de daarbij behorende wensen aan de hand van de kaartjes en laat de persoon met dementie een prioritering aanbrengen.
3. Bespreek de behoeften van de mantelzorgers en de daarbij behorende wensen aan de hand van de kaartjes en laat de mantelzorgers een prioritering aanbrengen.
4. Bespreek de behoeften van beiden en de daarbij behorende wensen aan de hand van de kaartjes en laat hen die prioriteren.
5. Formuleer de doelen, en de huidige belemmeringen om het doel te behalen en vul het doelenformulier in (werkblad 5).
6. Rond het gesprek af.

Prioriteren van behoeften/wensen met het cliëntpaar

De prioritering geschiedt doordat de persoon met dementie en mantelzorgers de kaartjes met de behoeften/wensen op volgorde leggen. Stel hierbij de volgende vragen:

“Wat is het eerste waaraan u zou willen werken?”

“Waaraan zou u daarna willen werken?” etc.

Uit alle behoeften/wensen van de persoon met dementie, die van de mantelzorgers en de gezamenlijke behoeften kiest het koppel drie tot vijf behoeften/wensen die zij het belangrijkste vinden. Hiervoor kan dezelfde werkwijze gebruikt worden als hierboven beschreven is.

Formuleren van doelen

AANDACHTSPUNT

Let er op dat de doelen aansluiten bij de behoeften en niet in de vorm van een zorgaanbod geformuleerd worden. Dus: een keer per week in de tuin werken. En niet: een vrijwilliger vinden om een keer per week samen in de tuin te werken.

Formuleer samen met het koppel op basis van de gekozen wensen/behoeften de gewenste doelen. Stel de vraag:

“Wat wilt u bereiken? Waar wilt u naar toe?”

óf “Wanneer zou u tevreden zijn?”

Probeer, waar mogelijk, de doelen zo concreet mogelijk te maken, door bijvoorbeeld de frequentie en duur erbij te zetten. Globalere doelen kunnen later, bij de start van de interventie, altijd nog verder worden aangescherpt. Als het koppel het moeilijk vindt om een doel te bepalen, kan eventueel ook de wens/behoefte genoteerd worden en uitgangspunt zijn bij de case conference.

VOORBEELDEN

GLOBAL DOEL		CONCRETER DOEL
"blijven bewegen"	↔	"iedere dag een uurtje wandelen"
"tijd voor mezelf"	↔	"één middag per week met vriendin op stap" óf "meerdere keren per week tijd voor mezelf creëren waardoor ik meer in balans ben"
"meer contact met de kleinkinderen"	↔	"één keer per week bezoek van een kleinkind"

Sommige wensen of doelen zijn misschien niet realiseerbaar, bijvoorbeeld "blijven autorijden". Probeer in zo'n geval de betekenis hiervan te verhelderen en een haalbaar doel te formuleren voor een alternatieve activiteit met dezelfde betekenis.

Vaak wordt als doel 'samen blijven' opgegeven. Dat is uiteraard een heel belangrijk doel voor het koppel. Voor de VitaDem-benadering, die in zijn geheel samen blijven tot doel heeft, zou het doel meer geconcretiseerd moeten worden naar de verschillende domeinen of zou het doel in kleinere stappen opgeknipt kunnen worden. Wat is de betekenis voor het koppel, wat zijn op dit moment of in de toekomst eventuele belemmeringen om samen te kunnen blijven. Of: wat is voor dit koppel het risico? Bv slechte mobiliteit van de persoon met dementie, slechte gezondheid of overbelasting van de mantelzorg, weinig inzet van het sociaal netwerk.

Noteer de doelen van de persoon met dementie, die van de mantelzorg en de gezamenlijke doelen op het doelenformulier (werkblad 5).

Uiteindelijke keuze van doelen

Overleg met het koppel met welke doelen zij de komende tijd aan de slag willen. Houd het bij drie tot vijf doelen. Probeer een balans te vinden tussen doelen van de cliënt en doelen van de mantelzorg en doelen voor samen. Voor deze doelen zal op de case conference een advies worden geformuleerd.

Afronden van het gesprek

Vat het gesprek en de uiteindelijk gekozen doelen samen. Geef aan dat op basis van alles wat tot nu toe besproken is een case conference plaatsvindt waarin gezocht wordt naar adviezen voor het koppel om hun doelen/wensen te bereiken. De casemanager zal het advies van de case conference bespreken met het koppel dat vervolgens zélf de keuze maakt voor de interventie. Maak duidelijke afspraken over het vervolg (afspraak voor adviesgesprek etc.).

AANDACHTSPUNTEN

- Beslis vooraf of er redenen zijn om het gesprek niet met zijn drieën te doen. Cognitieve problemen van de persoon met dementie zijn géén reden om van een driegesprek af te zien. Een goede reden is bijvoorbeeld ernstige achterdocht bij de persoon met dementie of diens mantelzorger die het gesprek in ernstige mate zal belemmeren.
- Het uitgangspunt van VitaDem is dat de behoeften en wensen van het koppel centraal staan. De casemanager begeleidt en stuurt NIET op de inhoud van de doelen (je bent de procesbegeleider).
- Zorg ervoor dat zowel de persoon met dementie als de mantelzorger hun inbreng hebben in het gesprek.
- Let tijdens het gesprek op het non-verbale gedrag van het koppel. Komt dit overeen met hun verhaal? Zo nee, dan kan hierop worden ingespeeld.
- Formuleer zo concreet mogelijke doelen.
- Draag in dit stadium NOG GEEN OPLOSSINGEN aan voor de genoemde aandachtsgebieden.
- Geef het koppel niet het idee dat de gestelde doelen/wensen zeker behaald gaan worden.

Schrijf hieronder de doelen/wensen die uitgekozen zijn in volgorde van prioriteit.

! Het gaat uitdrukkelijk om doelen/wensen die te maken hebben met zelfredzaamheid, functiebehoud/vitaliteit en sociale inclusie/participatie.

Datum prioritering en doelbepaling:.....

Doelen/wensen persoon met dementie	
	Doel/wens
1	
2	
3	
4	
5	

Doelen/wensen mantelzorg	
	Doel/wens
1	
2	
3	
4	
5	

Gezamenlijke doelen/wensen	
	Doel/wens
1	
2	
3	
4	
5	

Uiteindelijke keuze van doelen/wensen

Overleg met het koppel met welke doelen zij meteen aan de slag willen. Houd het bij een maximum van vijf doelen. Probeer een balans te vinden tussen doelen van de cliënt en doelen van de mantelzorgers en van hen samen. Voor deze doelen zal op de case conference een advies worden geformuleerd. Formuleer de belemmeringen die het koppel ervaart om het doel op dit moment zelf te vervullen.

Neem de uiteindelijke keuze op in het verslag van de behoefteninventarisatie (werkblad 3) ten behoeve van de bespreking in de case conference.

Doelen/wensen persoon met dementie		Belemmeringen (lichamelijk, geestelijk, sociaal, omgeving)
1	Doel/wens	
2		
3		
4		
5		